

ONTDEK

VIJFDE EDITIE

INCLUSIEF GRATIS
WEBVERSIE VAN
HET BOEK

ONTDEK Lightroom

Geschied voor Lightroom Classic, Mobile & Desktop

Pieter Dhaeze
Hans Frederiks

VANDUUREN
MEDIA

Ontdek Lightroom

Vijfde, geactualiseerde editie

Geschikt voor Lightroom Classic, Mobile & Desktop

ISBN: 978-94-6356-435-9

NUR: 473, 991

Trefw.: Lightroom, digitale fotografie, grafische software

Opmaak: Van Duuren Media B.V., Culemborg/Barcelona

Foto omslag: Hans Frederiks

Druk: Veldhuis Media, Meppel

Eerste druk: maart 2026

Dit boek is gedrukt op een papiersoort die niet met chloorhoudende chemicaliën is gebleekt. Hierdoor is de productie van dit boek minder belastend voor het milieu.

© Copyright 2026 Van Duuren Media B.V.

Van Duuren Informatica is een imprint van Van Duuren Media B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Ontdek de voordelen van digitaal lezen op Yindo

Op Yindo vindt u digitale boeken van verschillende uitgeverijen, waaronder Van Duuren Media; deze zijn tegen betaling in te zien. Enkele voordelen van Yindo:

- u kunt uw boeken permanent of tijdelijk aanschaffen
- met de zoekfunctie doorzoekt u een boek op onderwerp of trefwoord
- het aanbod omvat leverbare en niet meer leverbare boeken

Kijk voor meer informatie op www.vanduurenmedia.nl/yindo

Voorwoord

Tijdens het schrijven van dit voorwoord is Lightroom Classic aanbeland bij versie 15.2. We hebben niet bij elke nieuwe versie van Lightroom een nieuwe editie van ons boek gemaakt, maar we hebben op eoszine.nl en computercreatief.nl bijgehouden wat er bij elke versie allemaal nieuw is toegevoegd. En nu is al die informatie verzameld in deze nieuwe editie van *Ontdek Lightroom*. Nou ja, álle informatie over Lightroom Classic... als we die erin hadden verwerkt, dan was het boek zeker drie keer zo dik geweest. Daarom heet het boek *Ontdek Lightroom*.

Lightroom Classic is sinds 2003 de meest uitgebreide software voor het archiveren, bewerken en publiceren van uw RAW-foto's. De module Bibliotheek blijft daarbij onovertroffen. Trefwoorden toevoegen en gebruiken, de foto's uitgebreid doorzoeken met de filterbalk, vlaggen, kleuren en sterren aan uw foto's toekennen om uw foto's te sorteren, en dan hebben we nog niet eens de helft genoemd. In de module Ontwikkelen vindt u echt álle mogelijke gereedschappen om foto's te bewerken. Van witbalans aanpassen tot het toepassen van dieptemappen. Zo hoeft uw creativiteit geen grenzen te kennen en wordt u zelfs geholpen door voorinstellingen (*presets*) en kunstmatige intelligentie (AI).

In de eerste zeven hoofdstukken van ons boek leert u wat er allemaal mogelijk is met de modules Bibliotheek en Ontwikkelen. We beschrijven in hoofdstuk 2 de verschillen tussen Lightroom Classic en Lightroom Desktop en de andere mobiele versies van Lightroom, zodat u ook met die versies aan de gang kunt gaan. Die opgedane kennis uit de eerste zeven hoofdstukken passen we daarna toe op een paar ontwikkelcases, waarin u Lightroom Classic in de praktijk leert kennen. We sluiten af met hoofdstukken over de andere modules: Kaart, Boek, Presentatie, Web en Afdrukken.

Bij Adobe zitten ze echter niet stil. Lightroom blijft in ontwikkeling. Wilt u op de hoogte blijven van die nieuwe mogelijkheden, volg ons dan op onze websites: eoszine.nl en computercreatief.nl. Daar leest u altijd alles over de nieuwe mogelijkheden in de versies die ons de komende tijd staan te wachten.

maart 2026,
Pieter Dhaeze en Hans Frederiks

P.S. Bekijk vooral ook de filmpjes die u door het boek verspreid vindt. Scan de QR-code met uw tablet of smartphone, of typ de verkorte URL (mijn.cc/...) in de adresbalk van uw browser. Sommige dingen zijn makkelijker en beter uit te leggen en te begrijpen als u ze in bewegend beeld ziet voorgedaan.

Inhoudsopgave

1	De geschiedenis van Lightroom Classic	1
	Versiehistorie	2
	DNG-converter	3
2	Voordat u begint	5
	De structuur van Lightroom	6
	Locatie van de catalogus	8
	Stapsgewijs beginnen	11
	Lightroom Classic versus Lightroom Desktop	13
3	Kennismaken met Lightroom Classic	21
	Mogelijkheden	22
	Onmogelijkheden	24
	Interface	25
4	Foto's importeren	31
	Inleiding	32
	Importeren vanaf camera, kaartlezer of vaste schijf	33
	Foto's van schijf importeren	42
	De praktijk	43
5	Werken met de bibliotheek	47
	Inleiding	48
	Onderdelen van de bibliotheek	48
	Bestanden van Lightroom	52
	Catalogusbestanden en het deelvenster Catalogus	54
	Deelvenster Mappen	56
	Verzamelingen	58
	Deelvenster Services voor publiceren	62
	De bibliotheek gebruiken	64
	Foto's beoordelen	66

Trefwoorden, woorden om beter te kunnen vinden	72
Metagegevens	76
Werken met de filterbalk	78
6 Ontwikkelen	81
De module Ontwikkelen	82
Histogram	84
Bijsnijden, verwijderen, maskeren en AI-bewerkingssta- tus	85
Standaard	95
Kleurtintcurve	98
Kleurmixer	100
Kleurverlopen toepassen	101
Details	102
Lenscorrecties	103
Transformatie	104
Vage lens	105
Effecten	106
Kalibratie	107
Tot slot	108
7 Efficiënter werken	109
Profielen in Lightroom Classic	110
Werken met voorinstellingen	114
Kleurverlopen toepassen	125
Verborgen in de menu's	129
Gezichtsherkenning	132
Perspectivische vervorming corrigeren	135
Bewerken in	139
Werken met foto's in de Lightroom-cloud	140

8 Zes praktijkcases	145
Landschap in ontwikkeling	146
Videocases	152
Samenvatting	155
9 Foto's exporteren	157
Dialoogvenster Bestanden exporteren	158
Het exportdoel kiezen	159
Exporteren naar schijf	159
Exporteren naar e-mail	162
Exporteren naar dvd of cd	162
Voorinstelling	162
10 Foto's op de kaart zetten	165
De module Kaart	166
Met gps-coördinaten	168
Zonder gps-coördinaten	169
Locaties	171
Gps-logger	172
11 Boek	175
Interface	176
Een boek voorbereiden	177
Opmaak	180
Extra opmaak	188
Opmaaktips	191
Bestelprocedure	194
12 Presentatie	197
Een verzameling maken	198
Module Presentatie	199

I3 Afdrukken	205
De module Afdrukken	206
Praktijkvoorbeelden	211
De instellingen op een Mac	219
I4 Foto's presenteren op het web	223
HTML5-galerie	224
Instellingen opslaan als sjabloon	226
Extra sjablonen en lay-outstijlen	227
Adobe Portfolio	228
I5 Video	229
Video importeren	230
Video bewerken	231
Exporteren	234
Video in Diavoorstelling	235
A Sneltoetsen	237
Index	239

De geschiedenis van Lightroom Classic

De wereld van digitale fotografie blijft zich snel ontwikkelen. Niet alleen op het punt van camera- en lenstechniek, maar ook in het traject na het nemen van de foto gebeurt veel. Het workflowprogramma Photoshop Lightroom van Adobe speelt daarin sinds 2003 een steeds belangrijkere rol voor zowel de serieuze vrijetijdsfotograaf als de professional. In 2026 bereikte Lightroom versie 15.2.

De oorspronkelijke versie van Lightroom heet sinds versie 8 Lightroom Classic. Daarnaast kwam er een nieuwe versie die qua naamgeving voor veel verwarring heeft gezorgd: Lightroom CC, ook wel Lightroom Mobile genoemd en tegenwoordig gewoon Lightroom geheten. In dit hoofdstuk leggen we de verschillen tussen de diverse varianten van Lightroom uit.

In dit boek behandelen we voor het grootste deel de mogelijkheden van Lightroom Classic. We kunnen echter niet om de cloudmogelijkheden van Lightroom Classic heen en dan komt u vanzelf bij Lightroom uit.

Versiehistorie

In oktober 2017 werd Lightroom gesplitst in twee versies: Lightroom Classic en Lightroom. Lightroom Classic is de desktopversie van Lightroom die in dit boek behandeld wordt en in feite de opvolger is van de vroegere desktopversies. Lightroom daarentegen is een familie van applicaties die werken met foto's die in de cloud bewaard worden. Omdat u vanuit Lightroom Classic uw foto's ook met de Adobe-cloud kunt synchroniseren, kunnen we er niet omheen om in dit boek ook een deel van Lightroom (in de cloud) te behandelen.

Lightroom Classic is de desktopversie van Lightroom. Lightroom Classic draait onder Windows en macOS. U moet er lid van Creative Cloud voor zijn om het te kunnen gebruiken. Lightroom Classic krijgt regelmatig updates. Dat kunnen vernieuwingen in de mogelijkheden van de applicatie zijn, oplossingen voor fouten in de software én ondersteuning voor nieuwe camera's. Lightroom Classic is niet verkrijgbaar als koopversie.

Lightroom is een 'suite' van applicaties. Om deze te kunnen gebruiken zult u lid moeten zijn van Creative Cloud. Op de desktop draait deze applicatie Lightroom onder Windows en macOS. Daarnaast zijn er Lightroom-apps voor Android en iOS. Bovendien kunt u de foto's ook via een webbrowser op de computer benaderen en bewerken. Lightroom werd geheel nieuw ontwikkeld. Lightroom heeft – voor een deel – de mogelijkheden van Lightroom Classic, maar de interface van de applicatie is anders. Intuïtiever, zegt Adobe zelf. Bij Lightroom bevinden de foto's zich niet op de vaste schijf, ze staan bij Adobe op servers in de cloud. Bij een lidmaatschap voor Lightroom krijgt u 1 TB aan opslagruimte in de cloud. Er is daarom geen Catalogus op de vaste schijf zoals bij Lightroom Classic. De informatie over de foto's, de ontwikkelinstellingen enzovoort bevinden zich allemaal op de servers bij Adobe. Op deze manier hebt u overal en altijd de beschikking over alle foto's en alle aanpassingen die aan de foto's zijn gedaan, zowel in de Lightroom-applicatie op de desktop, op de Android- of iOS-smartphone of -tablet: alle foto's zijn daar beschikbaar en gesynchroniseerd. Het lidmaatschap voor Creative Cloud voor Lightroom is een ander lidmaatschap dan voor Lightroom Classic. Alhoewel...

Ingewikkeld

Om een en ander voor de gebruiker ingewikkeld en ondoorzichtig te maken kunt u met Lightroom Classic ook gebruikmaken van de synchronisatiemogelijkheden in de cloud. Lightroom Classic kan, net als vóór oktober 2017, samenwerken met de Lightroom-apps voor Android en iOS. De foto's van een mobiel apparaat worden gesynchroniseerd naar Adobe-servers en die synchroniseert die foto's weer met Lightroom Classic. En u kunt een Verzameling in Lightroom Classic synchroniseren met Lightroom. Het verschil tussen Lightroom Classic en Lightroom is dat u bij een lidmaatschap voor Classic slechts 20 GB aan opslagruimte op de servers van Adobe in de cloud krijgt. Hoeveel opslagruimte u in de cloud kunt gebruiken ligt aan uw lidmaatschap.

U hebt de keuze uit twee verschillende soorten fotografielidmaatschappen:

- Een fotografielidmaatschap waarbij u Lightroom Classic, Lightroom op desktop en mobiele apparaten krijgt (zonder Photoshop), met 1 TB opslagruimte in de cloud. € 14,74 per maand.
- Een fotografielidmaatschap waarbij u Lightroom Classic, Lightroom en Photoshop op desktop en mobiele apparaten krijgt, met 1 TB opslagruimte in de cloud. € 24,19 per maand.

Daarnaast is er nog het volledige Creative Cloud-lidmaatschap voor € 67,57 per maand.

Alle info over de verschillende lidmaatschappen vindt u bij Adobe op dit webadres: www.adobe.com/nl/creativecloud/photography/compare-plans.html.

Verschillende lidmaatschappen

DNG-converter

Hebt u nog een perfect werkende versie van Lightroom 5 of 6 en hebt u sinds kort een nieuwe camera? En wil Lightroom de RAW-bestanden van die nieuwe camera niet openen? Met de DNG-converter van Adobe kunt u die nieuwe RAW-bestanden omzetten naar het DNG-bestandsformaat en dat bestandstype kunt u er wél in openen. RAW omzetten naar DNG is eenvoudig met de gratis DNG-converter van Adobe. Van de nieuwste RAW-bestanden naar compatibele en universele DNG-bestanden.

De meeste camerafabrikanten hebben hun eigen bestandsformaat voor RAW. Bij Nikon is dat het .NEF-formaat, bij Fuji is dat .RAF. Bij elke nieuwe camera van die fabrikanten is dat RAW-bestand net weer een beetje anders, bijvoorbeeld dankzij een nieuwe sensor. Daardoor moeten de ontwikkelaars van Adobe voor Lightroom en Photoshop ondersteuning voor die nieuwe .NEF of .RAF inbouwen. Uw huidige software – bijvoorbeeld Lightroom 5 of 6 – kan zo'n nieuw bestand dus ook niet zomaar openen. U moet wachten totdat er een update is van Lightroom of Adobe Camera Raw. Adobe houdt die nieuwe camera's keurig bij. Maar u bent tevreden met Lightroom 6. U hebt niet die laatste versie van Lightroom. Het DNG-bestandsformaat komt u daarbij te hulp. Wat is dat DNG? En hoe kunt u die nieuwe RAW omzetten naar DNG?

Oude software, nieuwe bestanden

DNG is een algemeen bestandsformaat voor RAW dat werd ontwikkeld door Adobe. Het was ooit de bedoeling van Adobe dat camerafabrikanten dat allemaal zouden gaan gebruiken. DNG (Digital Negative) moest een standaard zijn waar fabrikanten zich allemaal aan zouden conformeren. Dus geen .NEF, .CR2, .RAW of .RAF, maar allemaal aan de DNG. Dat is helaas niet gebeurd. DNG is standaard bij bijvoorbeeld Pentax en bij smartphones die in RAW kunnen schieten. Nikon, Canon, Sony en Fuji bleven met hun eigen bestandsformaten in de weer. U kunt echter zelf bestanden omzetten naar DNG met de Adobe Digital Negative Converter, kortweg de DNG-converter. Eenmaal omgezet naar DNG kunt u het RAW-bestand van uw nieuwe camera ook openen in 'oudere' software.

Wat is DNG?

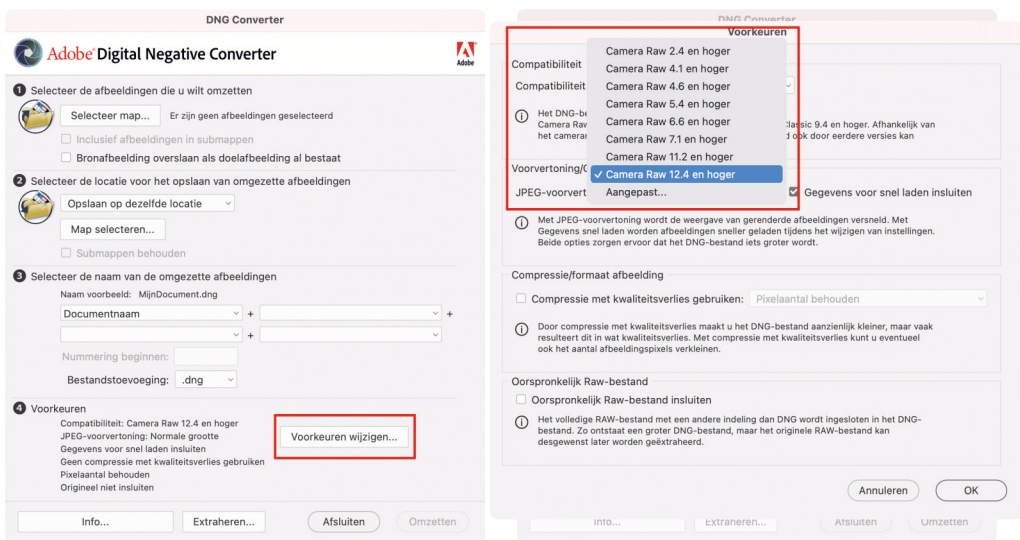
I. De geschiedenis van Lightroom Classic

De DNG-converter gebruiken

Zo'n omzetting gaat heel eenvoudig. U moet eerst de laatste versie van de DNG-converter downloaden bij Adobe. U vindt versies voor Windows en macOS op helpx.adobe.com/photoshop/using/adobe-dng-converter.html. Dan is het verder eenvoudig:

- Zet de bestanden die u wilt converteren in een map. In de DNG-converter selecteert u die map. Wilt u de geconverteerde bestanden in een andere map bewaren, dan kunt u dat opgeven.
- In de voorkeuren kunt u opgeven met welke versie van Adobe Camera Raw het DNG-bestand compatibel moet zijn. Hebt u bijvoorbeeld Photoshop CS5 of Lightroom 4.1, dan kiest u hier voor Camera Raw 6.6 en hoger. Het wijst zich vanzelf.
- Kies **Omzetten** en de RAW-bestanden worden omgezet naar DNG.

Als u alles goed hebt ingesteld, kunt u nu die nieuwe foto's openen in de 'oude' software. De tijd die nodig is voor de conversie is afhankelijk van de resolutie van de RAW-foto's, van het aantal foto's en van de snelheid van de computer waarmee u werkt.

Bron- en doelmap kiezen en opgeven met welke versie van Camera RAW de DNG-bestanden compatibel moeten zijn.

2

Voordat u begint

Lightroom Classic is een prachtig en compleet gereedschap om uw foto's te beheren, bewerken en publiceren. Als u eenmaal weet hoe u foto's importeert in de bibliotheek, kunt u daarna beginnen aan uw ontdekkingsreis door de uitgebreide mogelijkheden van dit professionele workflowprogramma. Toch kan het zinvol zijn om naast deze praktijkkennis ook inzicht te hebben in het principe achter Lightroom. Is het nu een bibliotheek of alleen een catalogus? Werkt u met de 'echte' foto's of alleen met de voorvertoningen ervan? Wat is een Ircat-bestand en waar kunt u dat vinden? In dit hoofdstuk vindt u het antwoord op deze vragen en wordt aandacht besteed aan het verhuizen van foto's en de catalogus van de ene naar de andere computer (Windows en Mac).

Naast Lightroom Classic bestaat al een tijdlang Lightroom Desktop, een versie van Lightroom die de foto's niet op de harde schijf bewaart, maar in de cloud. Lightroom in de cloud, of ook wel Lightroom Mobile. Ook voor diegenen die Lightroom Desktop willen leren is dit boek geschikt. Soms heten de gereedschappen anders en zitten ze net op een andere plek. Dat leggen we uit in het laatste deel van dit hoofdstuk.

De structuur van Lightroom

U kent de bibliotheek met rekken vol boeken. Zowel de rekken als de boeken zijn geordend op onderwerp en bovendien zijn ze afzonderlijk gecodeerd. Lopend langs de rekken is in principe elk boek te vinden.

U vindt echter sneller wat u zoekt als u bij de ingang van de bibliotheek de catalogus raadpleegt. Hierin staan in een bepaalde structuur alle titels met daarbij de locatie. Behalve de titel treft u er vaak ook de naam van de auteur en een samenvatting van de inhoud in aan. Is de catalogus een databestand op een computer, dan kunt u met enkele trefwoorden (auteur, onderwerp, titel) een titel nog sneller terugvinden. Met de locatiecode loopt u naar het rek en vindt u het gewenste boek.

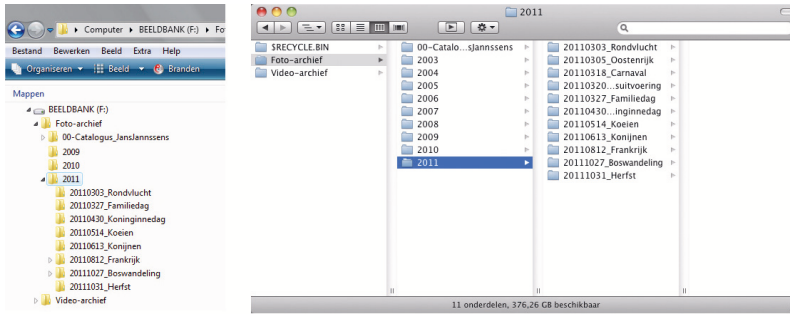
De structuur waarmee Lightroom uw foto's beheert, is te vergelijken met die van de analoge bibliotheek.

De geschetste situatie kan ook toegepast worden op digitale foto's en daarbij speelt Lightroom een belangrijke rol.

Net als met boeken in een bibliotheek is uw belangrijkste taak de fotobestanden in mappen op uw computer te plaatsen. Doe dit volgens een vaste structuur. In de volgende afbeelding ziet u daarvan een voorbeeld. Door de mapnaam te laten beginnen met de datum (jjjjmmdd) hebt u automatisch een chronologische volgorde van uw fotosessies. Wordt deze datum aangevuld met een trefwoord, dan kunt u met die combinatie, *20240612_vakantie-frankrijk*, redelijk eenvoudig een serie foto's terugvinden. U kunt deze structuur door Lightroom laten verzorgen, maar u kunt het ook zelf te doen vanuit Verkenner of Finder en de foto's vanaf het geheugenkaartje met een kaartlezer in uw zelfgemaakte mappenarchief kopiëren. Zo kunt u uw fysieke fototheek (mappen met fotobestanden) inrichten als ware het een bibliotheek met rekken en boeken.

Net als in een bibliotheek zou een catalogus ook voor uw fotoarchief de vindbaarheid van foto's sterk kunnen verbeteren. Daarbij komt Lightroom u te hulp. Door foto's in Lightroom te importeren, plaatst u de gegevens van die foto's (plaats op de computer, opnamegegevens, voorvertoning) in een catalogus van Lightroom, zoals dat eigenlijk ook gebeurt bij het inschrijven van nieuwe boeken in de catalogus van

De mappenstructuur van een fototheek met de fysieke fotobestanden.

een bibliotheek. Bij het importeren in Lightroom vanuit een mappenstructuur op een vaste schijf worden dus geen fysieke fotobestanden verplaatst of gekopieerd. De catalogus bevat alleen *informatie* over de foto's, niet de foto's zelf!

Koppeling tussen fotobestand en catalogus Belangrijk voor het goed functioneren en de betrouwbaarheid van de catalogus is dat de koppeling tussen fotobestand en vermelding in de catalogus niet wordt verbroken. Als u met Verkenner of Finder fysiek fotobestanden verplaatst of verwijdt op uw computer, weet Lightroom niet meer waar de foto's staan. Dat is te vergelijken met iemand die in een bibliotheek boeken verplaatst of verwijdt zonder dat in de catalogus te vermelden. Het lijkt dan of het boek nog aanwezig is, maar als u op de locatie kijkt, zal het daar niet staan.

Deze catalogus is het kloppend hart van de module Bibliotheek in Lightroom en geeft u snel en overzichtelijk een beeld van uw fototheek. Lightroom geeft u drie hoofdgereedschappen om met de catalogus te werken:

- **beheer** van gegevens (modules Bibliotheek en Kaart);
- **ontwikkelen van de foto's** (module Ontwikkelen);
- **publicatie** (Exporteren en modules Boek, Presentatie, Afdrukken en Web).

Bibliotheek | Ontwikkelen | Kaart | Boek | Presentatie | Afdrukken | Web |

De zeven modules van Lightroom.

De module Bibliotheek is bedoeld om extra gegevens aan de catalogus toe te voegen, zoals trefwoorden en persoonsgegevens, en om uw foto's te beoordelen, te selecteren en te beheren. Het ook de plaats om uw fotoarchief te doorzoeken. Deze module hadden ze wat ons betreft ook gewoon Catalogus kunnen noemen, omdat slechts met fotogegevens en -voorvertoningen wordt gewerkt en niet met de daadwerkelijke fotobestanden. De eigenlijke bibliotheek is de mappenstructuur die we zelf gemaakt en gevuld hebben met fotobestanden.

De module Kaart is bedoeld om uw foto's te beheren en wel op basis van locatiegegevens die aan een foto zijn toegekend door gps-informatie of achteraf zijn toegevoegd in Lightroom. U weet zo altijd waar een foto genomen is en zelfs welk traject u gewandeld of gereisd hebt.

Bibliotheek en Kaart

Ontwikkelen

In de module Ontwikkelen kunt u uw foto's ontwikkelen. Dit gebeurt echter volgens een ander principe dan in Photoshop. In Lightroom worden niet de pixels van de foto zelf bewerkt, maar worden slechts waarden van parameters, zoals belichting of verscherpen, toegepast op de voorvertoning (*preview*) van het fotobestand. Deze ontwikkelinstellingen worden als een soort recept opgeslagen in de catalogus bij de overige gegevens van het fotobestand. Dat gebeurt in real-time. U hoeft in Lightroom nooit de bewerkingen op een foto op te slaan. Het recept kan na afsluiten en starten van Lightroom weer vrijelijk aangepast worden. Bovendien kunt u terugkeren naar de oorspronkelijke voorvertoning of voor één fotobestand verschillende recepten, en dus verschillende voorvertoningen, maken.

Exporteren, Boek, Presentatie, Afdrukken en Web

In de modules Bibliotheek, Kaart en Ontwikkelen werkt u dus alleen 'virtueel' met de foto's. Behalve een voorvertoning op het beeldscherm is een foto nog steeds niet tastbaar in de vorm van een bestand of een publicatievorm. Wilt u een of meer foto's als JPEG- of TIFF-bestand gebruiken, dan zult u het 'recept' op de foto moeten toepassen en het resultaat naar het gewenste bestandstype moeten exporteren (Cmd/Ctrl+Shift+ E). Met de modules Boek, Presentatie, Afdrukken en Web kunt u echter ook een fotoboek samenstellen of een diavoorstelling, print of webgalerie maken.

Kenmerken van de voorvertoning De op de camera ingestelde witbalans bepaalt bij RAW grotendeels de kleuren van de voorvertoning in Lightroom. Zaken als verscherping of beeldstijlen zijn vaak eigen aan de camera en zullen door Lightroom niet in de voorvertoning worden meegenomen. Is uw camera ingesteld op monochroom en RAW en bekijkt u de foto's in Lightroom, dan zullen ze toch als kleurenbeeld worden weergegeven. Tip: selecteer alle beelden en druk op de letter V. Zo worden ze allemaal in grijswaarden getoond.

Locatie van de catalogus

Als u voor het eerst van start gaat met Lightroom, wordt automatisch een catalogus gemaakt. Terwijl u in de loop van de tijd meer foto's in Lightroom importeert, zal de catalogus uitdijen en zal Lightroom – als u dat hebt ingesteld – ook regelmatig een back-up maken van de catalogus (let op: niet van de fysieke fotobestanden!). U vindt de catalogus in de map Lightroom op de C-schijf (Windows) of Macintosh HD (Mac) in de map Afbeeldingen als het bestand met de naam Lightroom Catalog.lrcat. Dat is bij Windows en Mac hetzelfde. Naast het catalogusbestand maakt Lightroom nog twee andere bestanden: Lightroom Catalog Helper.lrdata en Lightroom Catalog Previews.lrdata, waarin de voorvertoningen van de foto's zitten opgeslagen. Als Lightroom geopend is worden er tijdelijke bestanden geopend, die weer verdwijnen als u Lightroom sluit. Uw fotoarchief met de fysieke fotobestanden zal waarschijnlijk op een externe vaste schijf staan.

Deze standaardlocatie voor de catalogus heeft zijn beperkingen. Als bijvoorbeeld uw C-schijf of Macintosh HD crasht of geformatteerd wordt, bent u alle voorvertoningen en recepten van uw foto's kwijt. Daarom is het belangrijk om elke keer als u Lightroom Classic afsluit een back-up te maken van uw catalogus. Mocht er dan iets

met de vaste schijf gebeuren, dan hebt u alle recepten en verdere informatie in de back-up van uw catalogus staan.

Het catalogusbestand kan – als de bibliotheek heel veel foto's bevat – flink groot worden en vele gigabytes in beslag nemen. Omdat Lightroom Classic voortdurend leest en schrijft in en naar de catalogus, is het belangrijk dat het catalogusbestand op een snelle vaste schijf staat. Dat kan de interne schijf van uw computer zijn (veelal een snelle ssd) of op een snelle externe schijf, waar u ook uw foto's hebt opgeslagen.

De (externe) vaste schijf voldoet bij voorkeur aan de volgende eisen:

- een snelle aansluiting (zoals USB-C of Thunderbolt);
- een grote capaciteit (minimaal 2 TB);
- bij voorkeur een ssd-schijf. Kortom, een snelle vaste schijf.

Zet alles op dezelfde schijf Staan fotoarchief en catalogus op dezelfde schijf, dan zal bij een back-up van die schijf ook de catalogus worden opgeslagen en hebt u na een crash de fotobestanden en de catalogus snel weer beschikbaar. Staat het catalogusbestand op de interne vaste schijf en de foto's op een externe schijf, maak dan regelmatig een back-up van het catalogusbestand naar een externe schijf, zodat u niet voor verrassingen komt te staan als de interne schijf de geest geeft.

Start u Lightroom Classic voor het eerst dan maakt Lightroom automatisch een nieuwe catalogus.

1. Start Lightroom Classic.

Lightroom Classic maakt een catalogus in de map Afbeeldingen ► Lightroom met de naam Lightroom catalog.lrcat.

Op het scherm verschijnt de interface van de module Bibliotheek in Lightroom. Er staan natuurlijk nog geen foto's in.

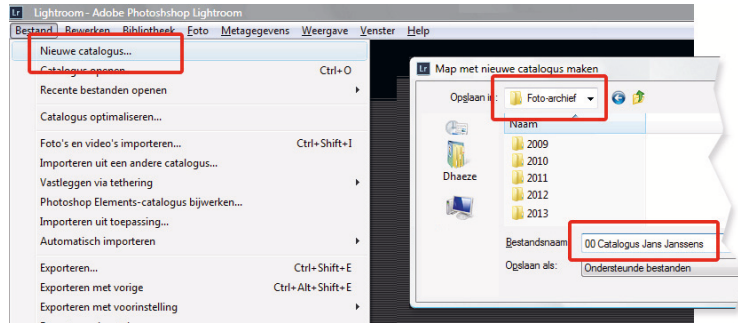
2. Als u het catalogusbestand op een andere schijf wilt hebben, kies dan **Bestand, Nieuwe catalogus**.
3. Bedenk een duidelijke naam.
4. Blader naar de schijf met de bestanden van uw fotoarchief.
5. Bevestig uw keuze.

Lightroom sluit de standaardcatalogus en opent de nieuwe, lege catalogus die u net hebt gemaakt. De naam van die nieuwe catalogus ziet u linksboven (Mac: midden) in de titelbalk van Lightroom. U kunt nu foto's importeren.

**Lightroom
Classic voor
het eerst
starten**

2. Voordat u begint

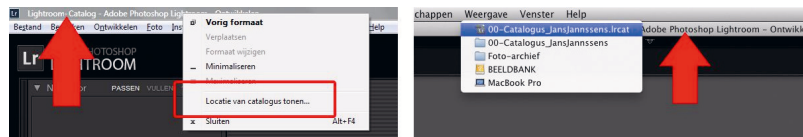
Het maken van een nieuwe catalogus in dezelfde map als waarin uw fotoarchief staat.

Foto's op één schijf, catalogus op systeemschijf

Hebt u al een catalogus opgebouwd van een uitgebreid fotoarchief, dan kunt u de catalogus verplaatsen naar de vaste schijf met daarop de fotobestanden. De locatie van de catalogus waarin u werkt is eenvoudig te vinden door in Windows linksboven in de titelbalk van Lightroom met de rechtermuisknop op de naam van de catalogus te klikken en de optie **Locatie van catalogus tonen** te kiezen (Mac: klikken met de rechtermuisknop midden op de naam van de catalogus in de titelbalk opent Finder).

Klik met de rechtermuisknop op de aangegeven locatie.

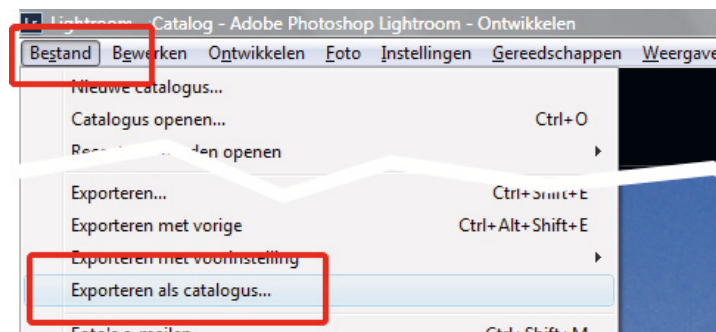

Het Ircat-bestand wordt in Verkenner of in Finder getoond. Kopieer dit bestand naar de locatie waar uw fotobestanden staan en wijzig de naam van Lightroom Catalog in een voor u duidelijke naam. Als u nu op dit Ircat-bestand dubbelklikt, wordt de catalogus geopend en ziet u al uw foto's netjes met alle gegevens terug. Let op dat op de nieuwe locatie van het Ircat-bestand dan weer wel alle previews opnieuw opgebouwd moeten worden.

Foto's op verschillende schijven, catalogus op systeemschijf

Als u vanuit diversie schijfloccaties foto's in Lightroom geïmporteerd hebt, kan uw fotoarchief onoverzichtelijk worden en is het ook niet mogelijk de catalogus bij de fotobestanden te plaatsen. Het is dan raadzaam alle fotobestanden op één schijf te verzamelen en daarbij ook de catalogus te plaatsen. Deze 'volksverhuizing' kan Lightroom voor u verzorgen met de optie **Exporteren als catalogus** in het menu **Bestand**.

Het verzamelen van fotobestanden op één locatie in een nieuwe catalogus.

Maak in Lightroom een selectie van de gewenste foto's of selecteer alle previews (Cmd/Ctrl+A). Alle fotobestanden in de betreffende mappen worden met de optie **Exporteren als catalogus** fysiek gekopieerd naar de nieuwe locatie en de catalogus wordt hierop aangepast. Zorg dat de exportlocatie een snelle vaste schijf is.

Als u de fotobestanden en de catalogus op één schijf hebt staan, is het verhuizen ervan relatief eenvoudig. Selecteer het gehele fotoarchief inclusief de map met de catalogus en kopieer deze naar de nieuwe vaste schijf of computer. Dit werkt goed in de volgende situaties:

- Verhuizen naar grotere of snellere vaste schijf.
- Verhuizen van oude naar nieuwe computer.
- Overzetten van laptop naar desktop en omgekeerd.
- Verhuizen van Windows naar Mac en omgekeerd.

Omdat bij deze verhuizing vele gigabytes betrokken zijn, zal dit de nodig tijd in beslag nemen.

Gebruik een externe schijf Staan uw fotoarchief en de catalogus op een externe (snelle) vaste schijf, dan kunt u deze overal mee naartoe nemen. Als op de computer op een andere locatie Lightroom is geïnstalleerd, hoeft u alleen de externe schijf aan te sluiten en u kunt uw gehele fotoarchief vanuit uw eigen catalogus in Lightroom op de andere computer zien en benaderen!

Het archief verhuizen

Stapsgewijs beginnen

Als u Lightroom de eerste keer start, is de werkwijze niet vanzelfsprekend. U ziet een grijze en vooral lege interface met een oneindig aantal knopjes en deelvensters. Waar moet u beginnen? De volgende hoofdstukken geven u alle informatie, maar hier volgt een kort overzicht van de stappen om foto's te beoordelen, selecteren, bewerken, publiceren en exporteren.

1. Zorg voor een overzichtelijke mappenstructuur voor uw fotobestanden en start Lightroom.
2. Maak een eigen catalogus op dezelfde schijf als waarop uw fotobestanden staan (zie de voorgaande paragraaf).
3. U ziet een lege catalogus met boven zeven modules en links en rechts deelvensters.
4. Klik in de module Bibliotheek op de knop **Importeren**, onder in het linkerdeelvenster.

2. Voordat u begint

5. Blader links in het Importvenster naar de gewenste map met foto's op de betreffende vaste schijf.
6. Alle foto's zijn te zien in een rasterweergave (toets G) en de vinkjes bij de foto's kunnen aan- en uitgezet worden.
7. Druk op de toets E om foto's beeldvullend te zien en eventueel te selecteren. In die weergave bladert u met de pijltoetsen links en rechts door de foto's. Druk weer op de toets G voor een totaaloverzicht.
8. Kies in het rechterdeelvenster van het Importvenster bij **Voorvert. Renderen** de optie **Standaard**.
9. Maak in rechterdeelvenster nieuwe metagegevens met naam en adres.
10. Klik rechtsonder in het dialoogvenster op de knop **Importeren** om de foto's in de catalogus van Lightroom op te nemen. De voortgang ziet u linksboven in het hoofdvenster.
11. Eerst ziet u miniatures verschijnen. Vervolgens worden in de voortgangstatus ook de grotere previews gemaakt. Wacht bij voorkeur met werken tot het hele importproces klaar is.
12. U ziet in het midden van het scherm een raster van miniatures. Onderaan staat een filmstrip met diezelfde miniatures. Druk op de toets E om de eerste foto kadervullend te zien. Beoordeel de foto op kadering, belichting en kleur. Om de scherpte op 100% te kunnen zien, klikt u in de beeldvullende voorvertoning van een foto om in te zoomen. Door met ingedrukte muisknop te slepen, schuift u door de foto. Als u klikt, wordt de foto weer kadervullend getoond. Om in te zoomen kunt u ook de spatiebalk ingedrukt houden.
13. Geef op basis van de genoemde kwaliteitscriteria de foto's een sterwaardering met de cijfer-toetsen 1 tot en met 5. Kies 4 voor een goede foto, die nog enigszins bewerkt moet worden. Kies 5 voor een bijna perfecte foto die u bijvoorbeeld alleen hoeft bij te snijden.
14. Klik rechtsonder in de balk boven de filmstrip op het woordje **Filter**. U ziet nu vijf sterren op de balk.
15. Klik op de vierde ster en in de filmstrip zijn nu alleen nog de foto's met een sterwaardering van 4 en hoger te zien. Druk op de letter G om een rasteroverzicht te zien in het hoofdvenster.
16. Sterwaarderingen kunnen aangepast worden door een andere waarde te typen. Met nul vervalt de waardering.
17. Schakel over op de module Ontwikkelen en pas met de gereedschappen belichting, kleur en detail aan.

18. U kunt door op de letter R te drukken snel een foto bijsnijden met Uitsnijd-bedekking. Het kader kan worden verkleind door de besturingspunten te slepen. Door te slepen in het kader verschuift u de foto in het kleinere kader. De foto kan gedraaid worden door buiten het kader te slepen. Druk weer op de letter R om de uitsnede beeldvullend te zien. U kunt zo later de uitsneden nog eenvoudig aanpassen.
19. Hebt u alle foto's aangepast, dan kunt u de gewenste foto's met Ctrl of Shift (Cmd of Shift) selecteren in de Rasterweergave (G) en gebruiken in de modules Kaart, Boek, Presentatie, Afdrukken en Web.
20. Wilt u de geselecteerde foto's als JPEG of TIFF gebruiken, kies dan **Bestand, Exporteren** (Cmd/Ctrl+Shift+E), stel de gewenste locatie en andere opties in en klik op **Exporteren**.

Maak een oefencatalogus Voordat u aan de slag gaat met uw echte archief is het misschien raadzaam eerst een testcatalogus te maken en daarin een paar mappen met RAW-bestanden te importeren. Zo kunt u kijken of u de handelingen met de catalogus kunt reproduceren. Zolang u tijdens deze testfase de fysieke RAW-bestanden ongemoeid laat, kunt u naar hartenlust spelen met de catalogus: herneem het Ircat-bestand, verplaats het en maak een back-up. Hebt u eenmaal uw koudwatervrees overwonnen, dan kunt u vol vertrouwen verder in dit boek en de definitieve catalogus van uw fotoarchief gaan opzetten in Lightroom.

Lightroom Classic versus Lightroom Desktop

Gebruikt u dit boek om Lightroom Desktop, ofwel Lightroom in de cloud te leren, dan moet u telkens een beetje schakelen tussen de afbeeldingen van Lightroom Classic in dit boek en die van de cloudversies van Lightroom. De gereedschappen om uw foto's te bewerken in Lightroom in de cloud zijn dezelfde als in Lightroom Classic; ze heten soms anders, zitten soms op andere plekken, maar werken op dezelfde manier. In dit hoofdstuk zetten we op een rijtje wat de verschillen zijn tussen Lightroom Classic, dat we in dit boek behandelen, en Lightroom Desktop en de andere Lightroom-versies om uw foto's 'in de cloud' te bewerken. Als u voor het eerst aan het werk gaat met Lightroom Desktop en u gebruikt dit boek om Lightroom te leren, dan is het belangrijk om eerst deze paragraaf te lezen voordat u zich verdiept in de mogelijkheden die Lightroom biedt om uw foto's te bewerken.

Als u jarenlang met Lightroom Classic hebt gewerkt en dan voor het eerst met de cloudapplicaties aan de slag gaat, is de eerste reactie vaak: waar zijn de modules gebleven? Die vertrouwde rij bovenin Lightroom Classic – Bibliotheek, Ontwikkelen, Kaart, Boek enzovoort – ontbreekt in de cloudversies volledig. In plaats daarvan staart u naar een interface die meer op Instagram lijkt dan op de Lightroom Classic-versie die u kent. De cloudversie bestaat uit allerlei verschillende apps: Lightroom voor Desktop (PC en Mac), Lightroom-apps voor Android, voor iOS en voor in de

Waar zijn de modules?

2. Voordat u begint

browser. Qua functionaliteit zijn ze vergelijkbaar met Lightroom Classic, maar gebruiken ze voor dezelfde functie soms andere namen. (In dit hoofdstuk noemen we de cluster van Lightroom-apps voor het werken met foto's in de cloud voor het gemak *Lightroom Cloud*, en maken we onderscheid tussen *Classic* en *Cloud*.)

Het zijn allemaal Lightroom-applicaties met grotendeels dezelfde ontwikkeltools onder de motorkap. Het verschil zit vooral in het 'model': Classic is gebouwd rond lokale mappen, een catalogusbestand en een strikte scheiding tussen organiseren en bewerken. Lightroom Cloud werkt met opslag vanuit de cloud, met één doorlopende interface waar alles naadloos in elkaar overloopt.

Voor fotografen die tussen beide apps willen schakelen – bijvoorbeeld RAW-bestanden ontwikkelen in Lightroom Classic, die bijwerken op de iPad en die delen met Instagram op een telefoon, is het essentieel om te weten wat de verschillen zijn tussen Classic en de cloudversies. Waar zit welke knop of schuifregelaar?

Fundamenteel verschil

Lightroom Classic is een desktopapplicatie die bewust lokaal werkt. Uw foto's staan op uw vaste schijf in een mappenstructuur die u bepaalt. De catalogus – het .lrcat-bestand – is een database die alleen verwijst naar die bestanden en die al uw bewerkingen van en informatie over uw foto's opslaat. Wilt u foto's ook in de cloud gebruiken, dan moet u dat expliciet bij **Verzamelingen** aanvinken om die online te synchroniseren.

Lightroom Cloud is vanaf 2017 specifiek voor de cloud ontworpen: de Adobe-cloud om precies te zijn. Wat u importeert, gaat standaard naar de servers van Adobe en verschijnt automatisch op al uw apparaten waar u een Lightroom-app op hebt draaien. Sinds 2023 heeft de Lightroom Desktop-versie ook een lokale modus, maar de app blijft in de basis uitgaan van synchronisatie.

Dat verklaart deels waarom de interface zo anders aanvoelt. Classic heeft modules, omdat u eerst importeert en organiseert (Bibliotheek), dan ontwikkelt (Ontwikkelen), en vervolgens eventueel een boek maakt of een foto afdrukt. Lightroom Cloud kent die scheiding niet: u scrolt door uw foto's en tikt er op één om die te bewerken. Alles gebeurt in één flow.

Voor de Classic-gebruiker voelt dat soms rommelig: waar is de structuur? Maar voor nieuwe gebruikers of fotografen die vooral op mobiel werken, is het juist intuïtiever (dat is in ieder geval de bedoeling van Adobe).

Bibliotheek vergeleken met Alle foto's

Het lijkt in eerste instantie in Lightroom Cloud dat u één grote bak met alle foto's hebt. Wat u in Classic de Bibliotheek noemt, heet in Cloud gewoon Alle foto's. De modules bij Lightroom Classic hebben een naam, maar omdat er geen modules zijn in Lightroom Cloud, ziet u gewoon in eerste instantie Alle foto's. Een verzameling uit Lightroom Classic heet hier een album. Als u een verzameling vanuit Classic had gedeeld in de cloud, kunt u die nu vinden in de linkerbalk bij Albums. Verzamelingssets uit Classic heten in Cloud mappen. Overigens komen die verzamelingssets uit Classic niet goed over en zult u in Cloud zelf nieuwe mappen moeten maken voor de verschillende verzamelingen uit een verzamelingsset. Een album zult u zelf in een map moeten slepen.